

Валерій Митрофанович Фролов

24 жовтня 2012 року пішов із життя Валерій Митрофанович Фролов. Доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією ДЗ «Луганський державний медичний університет», завідувач відділу екологічної генетики й імунології Українського наукового центру медичної генетики НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України, член редакційної колегії науково-практичного часопису «Сучасна гастроентерологія».

Валерій Митрофанович Фролов народився 14 серпня 1950 р. у місті Олексіївка Воронежської (нині Белгородської) області Росії.

Закінчив із золотою медаллю Олексіївську середню школу № 1 ім. М.С. Ольмінського, із червоним дипломом Воронежський державний медичний інститут ім. акад. М.Н. Бурденка (1973), клінічну ординатуру та аспірантуру на кафедрі інфекційних хвороб і епідеміології своєї Alma mater.

У 1979 р. у спеціалізованій раді при ІІ Московському державному медичному інституті ім. М.І. Пирогова захистив кандидатську дисертацію, присвячену клінічній імунології та імунореабілітації хворих на вірусні гепатити. Для того часу ця наукова тема була достатньо новою й потребувала нових методологічних підходів, тому значна частина роботи була виконана в м. Ризі у Латвійському гепатологічному центрі в акад. О.Ф. Блюгера під керівництвом видатного імунолога проф. Х.М. Векслера. До того ж періоду належить початок багатолітніх експериментальних і клінічних досліджень імунорегуляційної ролі й патогенетичного значення природного інгібувального фактора в системі імунологічного гомеостазу, які проводилися В.М. Фроловим разом з автором відкриття цьо-

го феномену д. мед. н. Н.В. Журавльовою. Значені роботи стали фундаментом створення імунометаболічної концепції патогенезу інфекційних захворювань, яка повною мірою була розкрита на моделі бешихової інфекції в докторській дисертації В.М. Фролова, успішно захищеній 1986 р. в Київському НДІ епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського.

У 1973–1980-х вчений створив цикл праць з імуномодельовальних властивостей кумису з коров'ячого молока, різноманітних фітопрепаратів. За ці дослідження, які були представлені на ВДНГ (Москва), нагороджений срібною медаллю.

З 1978 до 1986 р. обіймав посаду асистента, потім доцента кафедри інфекційних хвороб та епідеміології Воронежського державного медичного інституту ім. акад. М.Н. Бурденка.

У 1986 р. після отримання вченого ступеня доктора медичних наук за запрошенням МОЗ України В.М. Фролов очолив кафедру інфекційних хвороб та епідеміології Луганського державного медичного інституту (нині університету), якою керував упродовж 26 років.

У 1986–1999 рр. основні наукові інтереси проф. В.М. Фролова були зосереджені на вивчен-

ні проблем екологічної імунології великого промислового регіону Донбасу, розробці раціональних підходів до імунокорекції та імунореабілітації хворих із хронічними інфекційними процесами (рецидивна бешиха, повторні ангіни, хронічні вірусні гепатити В та С). Кафедра була клінічною базою Фармкомітету СРСР, у зв'язку з чим на ній здійснювалося вивчення клінічної ефективності багатьох нових лікарських препаратів.

Учене звання професора В.М. Фролову присвоєно в 1988 р.; у 1993 р. його було обрано професором Луганського державного медичного університету, тоді ж нагороджено золотою медаллю Польської академії наук. У 2008 р. Указом Президента України В.М. Фролову присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

У 1993–1999 рр. проф. В.М. Фролов був експертом ВАК України за спеціальністю «інфекційні хвороби», а з 1995 р. — за спеціальністю «клінічна імунологія», ставши, таким чином, першим експертом ВАК за цією спеціальністю в СНД.

У 1999 р. кафедра, яку очолював В.М. Фролов, стала клінічною базою Державного фармакологічного центру МОЗ України; за період 1990–2003 рр. під керівництвом Валерія Митрофановича відбулися клінічні вивчення багатьох імуноактивних препаратів. У цей період головну увагу дослідник приділяв розробці раціональних підходів до імунореабілітації хворих на основі оптимальних комбінацій імуноактивних препаратів природного походження й фітокомпозицій.

Багаторічна спільна робота з Українським науковим центром медичної генетики НАМН України в галузі екологічної імунології завершилася відкриттям 1998 р. відділу екологічної імунології й генетики Українського наукового центру медичної генетики, яку очолив проф. В.М. Фролов. На базі відділу проведено значний обсяг досліджень із проблем впливу екологічно несприятливих чинників навколишнього середовища на імунний статус і цитогенетичні показники, описано синдром екологічного імунодефіциту (спільно з проф. Г.М. Дранником), розроблено раціональні підходи імунореабілітації хворих із синдромами підвищеної та хронічної втоми, хронічними вірусними гепатитами С та іншою патологією. Проф. В.М. Фролов розробив оригінальні підходи до лікування й медичної реабілітації пацієнтів із використанням фітопрепаратів та інших засобів природного походження.

За час перебування проф. В.М. Фролова в м. Луганську під його керівництвом захищено 26 докторських (у тому числі 4 — за спеціальністю «імунологія та алергологія») і понад 130 кандидатських дисертацій. В.М. Фролов протягом

останніх 18 років керував спецрадою із захисту докторських і кандидатських дисертацій, понад 10 років був членом докторської спецради із захисту дисертацій при Інституті епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України, членом редакційних колегій і редакційних рад журналів «Імунологія та алергологія», «Український медичний альманах», «Сучасна гастроентерологія», «Сучасні інфекції», «Інфекційні хвороби», «Фітотерапія», а також заступником головного редактора наукового збірника «Проблеми екологічної та медичної генетики і клінічної імунології».

За різними напрямками інфекційної патології та клінічної імунології проф. В.М. Фролов опублікував більше 20 монографій та підручників, понад 1000 статей, отримав більш ніж 250 патентів України та Росії на винаходи й корисні моделі, підготував близько 200 методичних рекомендацій та інформаційних листів. Проф. В.М. Фролов та його учні проводили значний обсяг наукових досліджень ефективності фітотерапії при лікуванні хронічних захворювань печінки та жовчовивідних шляхів, а також використання методів народної медицини в профілактиці та лікуванні грипової інфекції.

Проф. В.М. Фролов мав вищу лікарську категорію за спеціальностями «інфекційні хвороби» та «клінічна імунологія», був головним позаштатним інфекціоністом Луганської обласної держадміністрації, керівником Луганської асоціації лікарів-інфекціоністів і членом президії Асоціації інфекціоністів України. Валерій Митрофанович брав активну участь у ліквідації кількох великих спалахів інфекційних хвороб у Луганській області, зокрема епідемії дизентерії в Луганську й у Лутугинському районі (1989), черевного тифу в Луганську (1992), вірусних гепатитів А та Е у м. Кіровську (1995) і вірусного гепатиту А в м. Суходольську (2003).

За багаторічну творчу лікарську та організаційну роботу багаторазово був нагороджений почесними грамотами Луганської обласної держадміністрації, у 2006 р. одержав медаль Луганської обласної ради «За заслуги перед Луганщиною», лауреат Всеукраїнського конкурсу «Золота фортуна».

Редколегія журналу «Сучасна гастроентерологія», колективи ДУ «Інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» і Харківського національного медичного університету глибоко сумують з приводу передчасної смерті професора Валерія Митрофановича Фролова й висловлюють співчуття рідним та близьким.

Світлу пам'ять про Валерія Митрофановича назавжди збережемо у своїх серцях.